

ZÁRÓTANULMÁNY

TOP-5.3.1-16-ZA1-2017-00014

Összekovácsolódunk – térségi közösségfejlesztés

Zalaszentbalázs Község Önkormányzata
8772 Zalaszentbalázs, Kossuth u. 126.
tel: 93/391-001
e-mail: iktatas@zalaszentbalazs.hu
web: www.zalaszentbalazs.hu

Magyarszerdahely Község
Önkormányzata
8776 Magyarszerdahely, Petőfi u. 1.
tel: 93/356-001
e-mail: mszhely@gmail.com
web: www.magyarszerdahely.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

1.1 Helyzetértékelés

Magyarországon jelentős területi különbségek tapasztalhatók a képzett munkaerő, foglalkoztatottság, munkanélküliség és depriváltság terén. Ezek a különbségek gyakran ugyanabban a térségben összpontosulnak, korlátozva az ott lakók életesélyeit. A regionális egyenlőtlenségek kezelése komplex, ágazatközi megközelítést igényel, integrált megoldásokkal és adaptációval. A helyi társadalom összetétele és jellemzői nagy eltéréseket mutatnak a területi egységek szintjén, különbségek tapasztalhatók a szolgáltatások körétől kezdve a korösszetételig. A területi identitás erősítése kulcsfontosságú minden település számára. Zala vármegyében a turisztikai attrakciók, kulturális programok és hagyományok, valamint a természeti és épített örökség védelme fontos szerepet játszik ebben. A megye sokszínűsége és erőforrásai összehangolva erősítik a lakosság kötődését és identitását. Zala vármegyében a civil szervezetek főként az oktatás, szabadidő, sport, kulturális és szociális területeken aktívak. Az új típusú nonprofit szervezetek megjelenése és a belső szerkezet átalakulása is tapasztalható. Azonban kevés a kutatással és nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó szervezetek száma, és a települési hierarchia szerinti megoszlásban a megyeszékhely és nagyobb városok dominálnak.

Magyarszerdahely település Zala vármegye azon települései közé tartozik, ahol az elmúlt időszakban viszonylag sok fejlesztés történt, viszont a lakosság száma csökkent.

A lakosság száma Magyarszerdahelyen 2022. évi népszámlálás adatai alapján 457 fő. (Változás 2011-hez képest -58 fő). A lakosság száma Zalaszentbalázson a 2022. évi adatok alapján 806 fő.

A falvak elhelyezkedéséből adódó hátrányok egyike, hogy itt nagyon kevés a munkalehetőség. Néhány embernek adnak munkát az önkormányzatok, - falugondnok, karbantartó, hivatalsegéd, IKSZT munkatárs), valamint egy-két vállalkozás.

Ebből következik, hogy kevés a fiatal családoso k száma, egyre kevesebb gyermek születik, fogy a lakosság létszáma. Az idős emberek nagy része egyedül él, gyermekeik messze vannak.

1.2 A projekt céljainak rövid bemutatása

A projekt célja Zalaszentbalázs és Magyarszerdahely vonatkozásában a helyi közösségek fejlesztése elsősorban települések, településrészek közösségi kezdeményező- és

cselekvőképességének fejlesztésével, a közösségi szerepvállalás erősödésével. A projekt kapcsán közösségi települési, illetve településrészi helyi identitást erősítő közösségfejlesztési folyamatok, továbbá infrastrukturális beavatkozások előkészítéséhez kapcsolódóan közösségi részvételre épülő tervezési gyakorlatok alkalmazása, szabadidős, bűnmegelőzési, közbiztonsági és közlekedésbiztonsági programok valósulhatnak meg. A beavatkozások eredményeként fejlődik a közösség tagjainak egymás iránti felelősségtudata, a helyi civil társadalom megerősödése segíti a helyi közösségi konfliktusok megoldását és az önálló cselekvési képességek erősítését, erősödik a civil aktivitás, kialakulnak, illetve megerősödnek a szükséges kompetenciák, az önkéntesség, a helyi identitás, valamint a településhez, településrészekhez, térséghez való kötődés. A beavatkozás következtében a meglévő erőforrások felszínre kerülnek, az együttműködések következtében ezen erőforrások aktivizálódnak és minőségi változást hoznak a település, települési közösségek életében. A projekt legfőbb célkitűzése – összhangban az 1.1-es ponttal, valamint az igényfelmérő dokumentumokkal – hogy Magyarszerdahely és Zalaszentbalázs településeken olyan önszerveződő közösségek alakuljanak ki, amelyek a későbbiek során finanszírozási források nélkül képesek önállóan fennmaradni.

A fő célkitűzéseken keresztül az alábbi részcélok is megvalósultak:

- a helyi identitás megerősítésével és az aktív közösségi léttel célunk volt csökkenteni az elvándorlást, amely következtében az elmúlt 3 évben nagyon sok fiatal család költözött a településekre és az összes üres telek eladásra került, ahol egy részén már felépültek a családi házak és 3 telek esetében folyamatban van
- célunk volt még az eddig rejtett, a közösség számára nem elérhető, de a közösség tagjainál „megbújó” hagyományok, kulturális, természeti, gazdasági, szakmai tudást igénylő értékek feltárása, integrálva a jelenleg a birtokunkban lévő tudással, annak érdekében, hogy a közösség látható értékei minél gazdagabbá váljanak,
- célunk volt az is, hogy a jelenlegi civil aktivitásunk megerősítése a projekt keretében foglalkoztatott szakemberek munkája által, valamint a helyi lakosok aktivitásának növelésén keresztül megvalósulhasson, s ennek következtében megélnék a

településen a programokon való részvétel, kiszélesedett a hagyományápolás, a fiatalok kezdik megérteni a régi értékek továbbvitelének fontosságát

- a két település között már meglévő kapcsolat erősítése megvalósult, jelenleg is egy közös hivatalban veszünk részt és a kapcsolat töretlen, a települések lakosai közötti kulturális és gazdasági együttműködések létrejövetelének érdekében ez tovább erősödött

A projekt során a figyelembe vettük a közösségek igényeit és szerepvállalását, növelve ezzel a lakosok aktivitását és önbizalmát a helyi történesekbe való beleszólási lehetőséggel. A TOP-5.3.1-16 konzorciumi pályázat segíti a települések közösségi aktivitását, bevonva a lakosságot a helyi fejlesztésekbe és erősítve a közösségi identitást. A projekt során létrejöttek helyi cselekvési tervek, partnerségek alakultak ki, és generációk közötti tudásmegosztás történt, hozzájárulva a közösség összetartásához és kulturális élményeihez.

A pályázat segítette a helyi közösséget rejtett értékeik felfedezését és dokumentálását, erősítve ezzel a közösségi kapcsolatokat és örökítve meg a kultúrát a következő generációk számára. A falukönyv/kalendárium összehozza a közösséget, erősítve a közösséghez tartozás érzését és fejlesztve az összetartozást.

A projekt a teljes lakosságot bevonta mindkét településen, erősítette az önbizalmat, növelte a cselekvési kedvet, és felelősségérzetet alakított ki a közösség iránt. A közösségfejlesztés révén a lakosság aktívan részt vett a települések életében, valódi részvételt biztosítva. A helyi és közösségi megoldások erősítették a közösségeket és hagyományokhoz kapcsolódtak.

1.3 A projekt célcsoportjának rövid bemutatása

A projekt célcsoportja a projekt indulásakor, ezen dokumentum 1.1 pontjában megjelölt települések közigazgatási határain belül élő teljes lakosság.

A projekt kezdeti szakaszában fontos volt a széleskörű kommunikáció különböző csatornákon keresztül, hogy minden korosztály elérje az információkat. A cél az volt, hogy az idősek, hátrányos helyzetű rétegek és fiatalok is tájékozottak legyenek a projekt tartalmáról és részt vegyenek a közösségi életben. A személyes interjúk során az előzetes tájékoztatás és bizalom kiemelten fontos volt.

A projekt teljes időtartama alatt közvetlen és közvetett kommunikációt folytattunk a helyi lakosokkal, melynek során egyrészt mindenki tájékozódhatott, másrészt világossá vált számukra, hogy valóban lehetőségük van beleszólni a helyi ügyekbe. Saját kulturális értékeik,

helytörténeti dokumentumaik és tárgyaik, hagyományaik a település értékrendjének részét képezik, gazdagítják azt. A közösségi munkamódszer, a közös gondolkodás beindítása, új, személyes értékek felfedezése eredményeként megerősödött a lakosok helyi identitása, bővült és elmélyült kapcsolati hálójuk a helyi lakosokkal.

2. Megvalósult programok, tevékenységek bemutatása

A projekt megvalósítása során, összesen 27 közösségi esemény valósult meg a konzorcium településein, melyeken összesen 1569 fő vett részt.

Település megnevezése	Események száma (alkalom)	Résztvevők száma (fő)
Zalaszentbalázs	7	400
Magyarszerdahely	20	1169

2.1 Zalaszentbalázs

Zalaszentbalázs megvalósult rendezvények 2022. október 1.-2023. október 31-ig

DÁTUM	PROGRAM NEVE		TELEPÜLÉS	LEÍRÁS
2022.10.23	Halloween piac	50 fő	Zalaszentbalázs	Az angolszász ünnep tematikájára építve hagyományos, magyar termékeket bemutató piacnap került megrendezésre. A rendezvény keretein belül kreatív süteményverseny is volt.
2022.11.13	Márton nap	60 fő	Zalaszentbalázs	Márton napi hagyományainkat elevenítettük fel a helyi termelői piactéren. A vendégeket libazsíros kenyérrel, meleg teával, forralt borral vártuk.
2022.12.04	Karácsonyvárás I.	45 fő	Zalaszentbalázs	Az adventi programsorozat első állomásaként télapó műsorral és ajándékokkal kedveskedtünk a gyermekeknek. Felléptek a Hevesi Sándor Színház művészei és az Adventi Vásár is megnyitotta kapuit.

2022.12.11	Karácsonyvárás II.	55 fő	Zalaszentbalázs	Az Adventi vásár mellett felléptek a településünk kulturális életét nagyban meghatározó csoportok: a Zalaszentbalázsi Népdalkör Egyesület és a Vasasok Nótaklub is. Őket követően a Lélekmadár Énekegyüttes adott műsort.
2022.12.18	Karácsonyvárás III.	80 fő	Zalaszentbalázs	Az Adventi Vásár után a helyi általános iskola diákjai adtak szívet melengető karácsonyi műsort. Az ünnepség után vendégeinket meleg teával, forralt borral és friss süteményekkel kínáltuk.
2023.02.12	Fánkfesztivál	70 fő	Zalaszentbalázs	A farsangi időszakban Fánkfesztiválon vártuk a két település lakóit, akik közül kiderülhetett ki süti a legszebb és legfinomabb fánkot.
2023.03.26	Húsvét Bababörze	40 fő	Zalaszentbalázs	Tavaszzáró rendezvényünkön zenés műsorral vártuk az érdeklődőket. A gyerekek közösen húsvéti témájú díszeket készíthettek.

2.2 Magyarszerdahely

Magyarszerdahely megvalósult rendezvények 2022. október 1.-2023. október 31-ig

DÁTUM	PROGRAM NEVE		TELEPÜLÉS	LEÍRÁS
2022.10.01.	Szüreti felvonulás	120 fő	Magyarszerdahely	A helyi és a környékbeli településen élő közösséget összefogó hagyományőrző rendezvény
2022.10.22.	1956-os Forradalom és Szabadságharc megemlékezése	24 fő	Magyarszerdahely	Közösségi-kulturális alkalom, amely hozzájárul a nemzeti identitás erősítéséhez és a történelmi emlékek ápolásához.
2022.11.25.	Karácsonyi készülődés Falu dekorálása	20 fő	Magyarszerdahely	Erősítik az összetartozást, ápolják a hagyományokat és lehetőséget adnak az ünnepi hangulat közös megélésére.
2022.12.03.	Mikulás ünnepély	150 fő	Magyarszerdahely	Erősítik az összetartozást, ápolják a hagyományokat és lehetőséget adnak az ünnepi hangulat közös megélésére.
2022.12.09.	Közös mézeskalács sütés	15 fő	Magyarszerdahely	Alkotó közösségi tevékenység, amely erősíti az összetartozást, átörökíti hagyományainkat és lehetőséget ad a generációk közötti kapcsolódásra.
2022.12.17.	Közös mézeskalács sütés	12 fő	Magyarszerdahely	Alkotó közösségi tevékenység, amely erősíti az összetartozást, átörökíti hagyományainkat és lehetőséget ad a generációk közötti kapcsolódásra
2023.02.18.	Maszkázás	62 fő	Magyarszerdahely	Hagyományőrző közösségi program, amely játékos formában segíti a népi szokások megélését, erősíti közösségi összetartozásunkat és hozzájárul a kulturális értékek átadásához.

2023.03.15.	Megemlékezés	23 fő	Magyarszerdahely	Nemzeti identitás erősítése, történelmi emlékezet ápolás, és a szabadság eszméinek továbbadása.
2023.03.25.	Szemléletformáló nap a víz világnapja jegyében	25 fő	Magyarszerdahely	Célja a környezettudatos gondolkodás erősítése, a víz értékének bemutatása és a fenntarthatóságra nevelés közösségi élmények által.
2023.04.06.	Húsvétváró	42 fő	Magyarszerdahely	Közösségi kreatív esemény, amely erősíti az összetartozást, bemutatja húsvéti hagyományokat és lehetőséget ad az ünnepi hangulat közös megélésére.
2023.04.30.	Májusfa állítás	21 fő	Magyarszerdahely	Hagyományőrző közösségi esemény, amely erősíti a helyi összetartozást, bemutatja a népi szokásokat és aktív részvétellel vonja be a közösség tagjait a kulturális értékek ápolásába
2023.05.27.	Gyereknep	98 fő	Magyarszerdahely	Közösségi- kulturális esemény, amely játékos programokkal örömet szerez a gyermekeknek, erősíti a családi közösségi kapcsolódásokat, és elősegíti a közös élmények kialakulását.
2023.06.03.	Májusfa kitáncolás	21 fő	Magyarszerdahely	Hagyományőrző közösségi esemény, amely erősíti a helyi összetartozást, bemutatja a népi szokásokat és aktív részvétellel vonja be a közösség tagjait a kulturális értékek ápolásába
2023.06.10.	Közös szemétszedés	19 fő	Magyarszerdahely	Környezettudatos program, amely erősíti a helyi összetartozást, aktív részvétellel ösztönöz a környezet védelmére, és a fenntarthatóság szemléletét közvetíti a résztvevőknek
2023.06.24.	Szent Iván-Éj	48 fő	Magyarszerdahely	Hagyományőrző, esemény, amely bemutatja a nyári népszokást és lehetőséget ad a közös élmények megélésére.
2023.07.22.	Falunap	159 fő	Magyarszerdahely	Közösségi-kulturális rendezvény, amely erősíti a helyi összetartozást, bemutatja a település hagyományait, értékeit, valamint lehetőséget biztosít a közös élmények megélésére.
2023.09.02.	Közösségünk napja (Főzőverseny)	87 fő	Magyarszerdahely	Bemutatja a helyi gasztronómiai hagyományokat, és aktív részvétellel ösztönöz a kreatív együttműködésre.
2023.09.21.	Kultúrházak éjjel-nappal közös mozi	27 fő	Magyarszerdahely	Közösségi esemény, amely összehozza a résztvevőket és támogatja a kultúrafogyasztás élményét.
2023.10.07.	Szüreti mulatság	175 fő	Magyarszerdahely	A helyi és a környékbeli településen élő közösséget összefogó hagyományőrző rendezvény
2023.10.21.	1956-os Forradalom és Szabadságharc tiszteletére rendezett megemlékezés	21 fő	Magyarszerdahely	Közösségi-kulturális alkalom, amely hozzájárul a nemzeti identitás erősítéséhez és a történelmi emlékek ápolásához

3. A projekt általánosítható tapasztalatai

Visszatekintve a projekt keretében megvalósult rendezvényekre, szakmai fórumokra, tanulmányi utakra egyértelműen megállapítható, hogy a projekt sikeres volt. Mindkét résztvevő önkormányzat, valamint a két település valamennyi lakosa is értékes tapasztalatokkal gazdagodott, továbbá régén nem látott összetartozást sikerült elérnünk. A mai rohanó modern világban egyre jellemzőbb, hogy a közösségek elfelejtik, elhagyják azokat a hagyományaikat, amik őket egyedivé tették. Remek lehetőséget nyújtott ez a projekt arra, hogy ezt a sajnálatos folyamatot megállítsuk és felélesszünk olyan hagyományokat is, amelyek a két települést a múltban is összekötötték. A rendezvények tapasztalatai azt mutatják, hogy a közösségépítés és a közösségi összetartozás érdekében ezeket a hagyományokat kiemelt gondoskodással kell ápolnunk, így biztosítva azt, hogy a projekt keretében elért eredményeket fenn tudjuk tartani.

Egy valóban hiánypótló projektet sikerült megvalósítani, melynek pozitív hatásait nemcsak a jelenben, de a belátható jövőben is élvezheti a két település és valamennyi lakosa.

Köszönjük szépen a támogatást ezen törekvésünkhöz!

Zalaszentbalázs, 2025. 08.19.

Magyarszerdahely, 2025. 08.19.

Zalaszentbalázs Község Önkormányzata
Hajmási Ákos polgármester

Magyarszerdahely Község Önkormányzata
Musztács-Sass Lilla Timea polgármester